

Zprávy z České

Milí spoluobčané,

letos se léto ohlásilo o něco dříve, než tomu bývá zvykem, a tak na nás prázdninová nálada dýchá už delší dobu. Díky vysokým teplotám už se můžeme koupat, díky deštům jsou zase lesy plné hub, zrají jahody, rybíz, maliny...

Jsem ráda, že úrodný je i náš obecní život. Naposledy jsme si to mohli uvědomit při hojně navštíveném Dětském dni a následující Letní noci. Chtěla bych poděkovat všem, kteří jsou ochotní dělat něco pro druhé, dokážou se spojit a s obdivuhodnou energií připravit překvapení a skvělé zážitky třeba právě dětem. Radost mám ze spolupráce organizátorů dětských akcí s členy (a hlavně členkami, vesměs velice šikovnými) Klasu. Propojení generací tu výborně funguje, k radosti malých i velkých. Děkuji vám všem.

Dovolte mi, abych vám také popřála krásné prázdniny. Ať je prožijete v klidu a míru – v dnešním výbušném světě si stále více uvědomujeme, že to není žádnou samozřejmostí. Přeji vám všem tedy co nejvíce pohodových dní, ať už budete na cestách v daleké cizině, toulat se po vlastech českých nebo zůstanete doma, u nás v České!

Vaše starostka
Jana Chiniová

Polární záře

V noci z desátého na jedenáctého května 2024 se na severní obloze objevila polární záře viditelná i z našeho území. Nádherný pohled od České zachytila na fotografii paní Iveta Barvínková, děkujeme! Pro zajímavost jsem dohledala zápis z kroniky, který zachycuje podobný úkaz v r. 1938. Polární záře tehdy vzbudila nejen obdiv, ale i zmatky, na nejednom místě republiky vyjízděli hasiči. Vzhledem k tomu, jaké události následovaly, nebylo těžké ji i bez slepé pověřčivosti vnímat jako jakési zvláštní znamení nadcházejících neblahých časů.

V úterý, 25. ledna, od 20 do 21 hodiny byli 1938
 jsme překvapeni nádherným zjevem polární záře. Něco Polární záře
 podobného u nás neviděli dosud ani nejstarší lidé. Celá
 severní obloha byla osázena rudou záplavou a pro-
 sloupena světle zelenými a modravými sloupy. Lidé
 byli znepokojeni a mnozí křičeli, že v Kloučích hoří.
 Od Brna přijeli i hasiči, avšak k České se vrátili.

12. března. Německé vojsko obsadilo Ra- Obsazení
 kousko. Tato kratičká věta způsobila všude velký roz- Rakouska.
 ruch. Jak by ne, když první pohled na mapu nás pře-
 svědčil, že naše republika je nyní jakoby v německých
 kleštích.

Od skončení světové války 1914-18 jsme Časová
 počínali věřit, že nebude již válek. „Trvalý mír bude mobilisace.
 pokračováním světa.“ Toto vnošené heslo přišlo ze Žene-
 vy, sídla Lo Společnosti národů, jejímž předsedou
 byl v r. 1935 zvolen nynější prezident Dr. Ed. Beneš.

Po léta se v Ženevě pracovalo o uper-
 nění míru. Leč na světě nejsou jen tvořitelé míru,
 je i mnoho karmírů. Jejich plechky a rejdy brá-
 ní vyjasnil se obloze nad světem.

Obloha se opět tak zachmuříje, že
 hrozí novou válečnou bouří!

Polická situace je napjata, všude
 se mluví o možnostech války.

Získávání důležitých informací o dění v obci pomocí SMS InfoKanálu

Včasné informace v krizových situacích, plánované odstávky vody, přerušení dodávek plynu, el. energie, uzavírky místních komunikací, termíny mimořádných svozů odpadů, kulturních a společenských akcí, změny provozní doby OÚ a další užitečné informace – na to vše vás mohou upozornit SMS zprávy zasílané na váš mobil službou InfoKanál.

Na obecním webu *ceska.cz* naleznete teď v sekci *Odběr novinek* přímé odkazy ke stažení aplikace pro operační systémy Android a iOS:

Zaregistrovat se můžete také vyplněním online formuláře na webových stránkách *infokanal.cz*

nebo formou SMS zaslané na číslo 541 232 126

Do zprávy napište:

REGISTRUJmezerajMENOmezerapRIJMENImezeraceskaamezeracISLOPOPISNE

Pro registraci chaty je potřeba za číslo popisné přidat mezeru a slovo EVID

Zasláním registrační SMS dáváte souhlas se zpracováním vašich osobních údajů za účelem informování o činnosti obce a jejích orgánů prostřednictvím služby SMS InfoKanál.

Registraci lze zrušit zasláním SMS ve tvaru: ODREGISTRUJ na číslo 541 232 126

The screenshot shows the website interface for 'OBEC ČESKÁ' (Jihomoravský kraj). The top navigation bar includes 'OBEC', 'ÚŘAD', 'ŽIVOT V OBCI', and 'KONTAKTY'. The main content area features a sidebar with 'Kontakty' and 'Odběr novinek' (highlighted in red). The 'Odběr novinek' section is titled 'Novinky na mobil' and contains text about receiving news via mobile apps for Android and iOS, along with download buttons for Google Play and the App Store.

OBEC ČESKÁ
Jihomoravský kraj

OBEC ÚŘAD ŽIVOT V OBCI KONTAKTY

Domovská stránka / Kontakty / Odběr novinek

Kontakty

OBECNÍ ÚŘAD
ZAMĚŠTNAVCI OBCE
ODBĚR NOVINEK
DŮLEŽITÉ KONTAKTY
DOPRAVNÍ SPOJE

Novinky na mobil

Aktuální dění přímo v telefonu/tabletu. Je jen na Vás, zda chcete vědět vše nebo jen vybrané oblasti.

Aplikaci pro zařízení s operačním systémem Android - stáhněte na Google Play
Aplikaci pro zařízení s operačním systémem iOS - stáhněte na App Store

NYNÍ NA Google Play

Stáhnout v Apple App Store

Stodola za obecním úřadem

V únoru a březnu jsme pracovali na znovupostavení historické roubené stodoly. Byly vyzděny základy, na jejichž stavbu byl použit kámen z původních rozebraných základů. Na připravené základy jsme následně začali skládat původní historické trámy tvořící roubení. Každý trám byl již při rozebírání stodoly v roce 2019 označen kovovým štítkem s vyraženou značkou. Toto označení nám nyní posloužilo k tomu, abychom při znovusestavování stavby každý jednotlivý trám umístili na přesné místo, na jakém byl i původně před rozebráním stavby. Jen několik kusů trámů z první řady roubení muselo být pro jejich špatný stav nahrazeno novými. Po sestavení roubení jsme začali stavět krov. Ten se z původní stavby nezachoval, a tak je kompletně postavený z nových, avšak bez výjimky ručně tesaných trámů. Celá stavba je zatím provizorně zakrytá plastovou fólií, jež ji bude chránit do doby, než bude opatřena doškovou, slaměnou krytinou. Do stavby a její přípravy se v průběhu let zapojilo několik dobrovolníků z České a okolí, kteří zde odpracovali stovky hodin tvrdé práce, za což jim patří obrovský dík. Bez těchto lidí, kteří neváhají přiložit ruku k dílu bez nároku na honorář, by tento projekt vůbec nemohl vzniknout.

Pavel Baumann
foto Jitka Baumannová

Z činnosti Klubu aktivních seniorů (KLASu) v České

KLAS Česká si hned od začátku roku 2024 připravil nejen pro seniory KLASu řadu přednášek a akcí. Velmi zajímavou přednášku o „Astronomii a astrofyzice“ přednesl Ing. Milan Hronec, Ing. Ivana Buttry si pro nás připravila workshop „Zpracování vlny“ a manželé Jordanovi poutavě povídali o poutním místě Neratov. Velký úspěch měla zahrádkářská tematika v podání paní Evy Kubíkové o jarních pracích na zahrádkách a přednáška Ing. Blanky Kocourkové o bylinkách.

Nezapomněli jsme také na naše nejmenší děti z MŠ v České, se kterými jsme tradičně oslavili Velikonoce vlastnoručně vyrobenými dárečky a zdobením stromečku vajíčky u Améby.

Seniorky v sokolovně „Na Dni pro rodinu“ pro malé i velké chystaly palačinky, které všem moc chutnaly. Pomáhali jsme také při přípravě dětského karnevalu a oslav Dne dětí. Z dalších úspěšných akcí: návštěva vily Stiassni, kde se konala výstava květinových aranžmá, filmová představení v Lelekovicích, výlet do Hustopečí za mandloněmi a prohlídka lesoparku – sekvoji – v Lelekovicích s opékáním špekáčků.

Také musíme vyzdvihnout účast našich senierek na 3. seniorské olympiádě v Újezdě u Brna, kde se z 21 družstev umístily na krásném 2. místě. Gratulujeme!

Na druhé pololetí 2024 již plánujeme zajímavé besedy, kulturní akce a výlety.

Máme velkou radost, že se naše řady rozrůstají a noví senioři mají zájem se aktivně zapojit do všech pořádaných akcí. Před prázdninami nás ještě čeká zájezd na Bouzov, do Ložtic na tvarůžky a Mladečských jeskyní.

Tradiční závěrečnou akcí 1. pololetí bude posezení s grilováním v sokolovně a v září se opět sejdem v klubovně v komunitním centru.

Liba Šebrlová

KNIHOVNA V ČESKÉ O PRÁZDNINÁCH

ZKRÁCENÁ OTEVÍRACÍ DOBA VŽDY 17-18:30:

2. ČERVENCE
9. ČERVENCE
23. ČERVENCE

30. ČERVENCE
6. SRPNA

JSOU PRO VÁS PŘIPRAVENY I NOVÉ KNIHY VE VÝMĚNNÉM SOUBORU

PŘÍJEMNÉ A ODPOČINKOVÉ LÉTO VÁM PŘEJE

LEONA CHADIMOVÁ

6. VÝROČNÍ VRANOVSKÁ POUŤ

SEDMIRADOSTNOU CESTOU

NEDĚLE 1. ZÁŘÍ 2024

SRAZY POUTNÍKŮ:

▪ **ČESKÁ: U KAPLIČKY 7.00**

▪ **LELEKOVICE:**

KOSTEL SV. FILIPA A JAKUBA 7.45

▪ **MŠE SVATÁ: 11.00 KOSTEL NAROZENÍ
PANNY MARIE VE VRANOVĚ U BRNA**

PO MŠI SV. OBČERSTVENÍ NA FARNÍ ZAHRADĚ

SDRUŽENÍ PONÁVKA   FARNOST VRANOV

WWW.SEDMIRADOSTNACESTA.COM

Den Ponávky

Dětský den

foto Rasto Belan

Letní noc

foto Rast'o Belan

Čtvrtého července na strahovských hradbách

stáli sokolící, stáli sokolící, v dlouhých hustých řadách... tahle stará sokolská píseň se asi v nejbližší době bude opět linout z rozhlasových přijímačů, vždyť začátkem července se po šesti letech koná v Praze další všesokolský slet, tentokrát s pořadovým číslem XVII. Přestože naše jednota (pokud vím) nevysílá na něj žádné cvičence, je slet dobrou příležitostí znovu trochu zavzpomínat na pionýrské časy našich sokolů, zvláště když letos slavíme výročí 110 let od založení Sokola v České.

První všesokolský slet, kterého se naši bratři a sestry účastnili, měl pořadové číslo VII a odehrával se v Praze na Letné (ty další už probíhaly na Strahově). Byla to tehdy ohromná událost, před zraky nadšených diváků se vystřídalo na 100 000 cvičenců. Na tribuně nechyběl prezident Masaryk, symbol osvobozené vlasti – vždyť to byl první slet po ustanovení samostatné Československé republiky! Tomu odpovídalo i vlastenecké zaměření, mj. se tu bojovými

Ženy nastupující při VII. všesokolském sletu v Praze na Letné 28. 6. 1920

ukázkami prezentovala i mladá československá armáda. Zněly slavnostní tóny Smetanovy Libuše, před očima diváků probíhalo drama osvobození Matky Vlasti, kterou ztvárnila herečka Růžena Nasková, vítězně jásající vojáci zapěli slovanskou hymnu... Kromě klasického „spartakiádního“ cvičení navíc probíhala i sportovní klání, takže to byla zároveň i jakási „Olympiáda“ (účast byla mezinárodní).

Sletovým vlakem odjelo do Prahy z tehdy ještě Cinsendorfu 6 bratrů, z nichž 4 cvičili, a 4 sestry, z nichž cvičila jediná.

Ta jediná nebyl patrně nikdo jiný, než naše první sokolská náčelnice Marie Fopková. A protože jsme si už dříve slíbili, že si o ní řekneme něco víc, využijeme této příležitosti.

Nejprve něco o jejím původu: Marie Fopková nebyla cinsendorfská rodačka, ale nastěhovala se sem záhy po svém narození. Z vyprávění jejího příbuzného a záznamů v matrikách víme, že to její maminka neměla lehké.

Františka Kinclová (tak se maminka sestry Fopkové jmenovala za svoboda) pocházela z Lelekovic č. 10. Byla to velmi krásná žena. Provdala se za

Ženy v sletovém úboru 1920, náčelnice Marie Fopková sedící úplně vpravo, za ní stojí Marie Němcová, pozdější náčelnice, obě členky Sokola v České

Cvičení žen na sletu r. 1920

Leopolda Foppa, majitele realit, syna hostinského Johana Foppa z Maywaldu v Německu. Žili spolu v Padochově. Naneštěstí Leopold Fopp byl chorobný žárlivec. Když šli někam do společnosti, musela Františka po celou dobu sedět vedle něho u stolu, ani se nehnout. Na jedné zábavě si dovolila jít tancovat s jiným. Leopold na nic nečekal, ze zábavy odešel a doma se zastřelil. To už přitom spolu měli pětiletou dcerku Františku a další dítě bylo na cestě.

Naše budoucí cvičitelka Marie Fopková se tedy narodila jako pohrobek (1900). Není se co divit, že maminku Františku Foppovou to v Padochově příliš nedrželo. Když se naskytla příležitost, přestěhovala se i s oběma malými dcerkami do Cinsendorfu (1901), kde se jí podařilo zakoupit dům č. 11. Byla tak aspoň blízko svému rodišti.

Marie Fopková se tedy sice narodila v Padochově, celé dětství a mládí ale prožila v Cinsendorfě (České). Když byl ještě před válkou založen samostatný odbor evanovické jednoty Sokola v Cinsendorfě (1914), Marie jeho členkou nebyla – mezi zakládajícími členy totiž nebyla žádná žena. Přesto lze předpokládat, že už tehdy cvičila v sokole v Evanovicích (dnes Ivanovicích). Ostatně po první světové válce začaly právě evanovické sestry Kolaříková a Pokorová cvičit nejprve naše žákyně a dorostenky, pak teprve došlo na dospělé osoby pohlaví ženského.

Když byl tedy 10. května 1919 založen ženský odbor cinsendorfského Sokola, sestrou náčelní byla zvolena právě sestra Marie Fopková (snad jako již zkušená cvičenka), ačkoli patřila mezi úplně nejmladší. Věkové rozmezí sester bylo 19 – 34 let, Marii Fopkové bylo 19, naopak nejstarší byla sestra Mertová (34). Sestra náčelní tehdy velela těmto cvičenkám: Leopoldina Pavelková, Marie Němcová, Marie Vojtová, Emilie Němcová, Emilie Bartošová, Emilie Saulová, Karolína Bartošová, Natálie Pětníková, Aloisie Pavelková, Marie Holubíková, Josefa Mertová a Františka Drimlová. Všechny sestry byly přijaty na půlroční zkušební dobu, teprve pak měly šanci stát se řádnými členkami (včetně náčelnice).

Marie se musela do své práce vrhnout s velkým elánem. Už na veřejném cvičení téhož roku (1919) ženy předvedly sestavu cvičení prostných i s tyčemi, dorostenky s šerpami, žákyně s kroužky. Navíc ženy obstarávaly bufet.

Jenže mladá náčelnice to asi neměla jednoduché. Na schůzích si opakovaně žádá podpory bratří k zavedení kázně. Nejprve jsem myslela, že jde především o rozverně žákyně, z jednoho zápisu ale vyplývá, že si nevěděla rady s dospělými ženami. Asi se není zas tak úplně čemu divit. Sestra Fopková – v úředních záznamech to zní docela vznešeně, ale pro ženy-cvičenky to byla prostě Mařa (tak se jí říkalo), o dost mladší holka než většina ostatních. Docela si dovedu představit, jak se na ni tvářily, když zrovna „probíraly něco důležitého“ a ona na ně nastoupila s nějakými příručkami a nutila je cvičit. Nicméně sestra Fopková vytrvala, byla jedním z hlavních tahounů našeho sokola, ze záznamů je patrné, že se věnovala jak cvičení, tak obstarávání praktických věcí a osvětové a kulturní činnosti. Sama byla hudebně nadaná, doprovázela pěvecká vystoupení na klavír, při slavnostních příležitostech recitovala básně. S děvčaty chodila na výlety, navíc třeba obětavě nabídla volnou místnost u sebe doma nejprve k uskladnění pořízeného jeviště, později i ke konání sokolských schůzí (když byla jednota vypovězena z hostinských místností u Baumannů). Řeklo by se aktivní, všestranně nadaná a i podle fotek šikovná a sympatická slečna.

Avšak k mému nemalému překvapení podle vyprávění těch, co ji znali v pozdější době, to prý byla zlá a nepříjemná ženská. Trápila svou vlastní sestru, k dětem se chovala hrozně. Zkusíme zapátrat, jak se odvíjely osudy „sestry náčelní“ dál. V České totiž příliš dlouho nesetřvala. V sokolských záznamech je ještě zmínka, že sestra Fopková upozorňuje na možnost laciné koupě poškozeného klavíru (snad za odvoz) a brzy na to se dozvídáme, že je třeba se

dohodnout s Františkem Kinclm z Těšan. František Kincl byl strýcem Marie Foppové (bratr matky), i on pocházel z Lelekovic. V Těšanech působil jako učitel, snad tehdy kupovali pro školu nový klavír a starého se chtěli zbavit. Je možné, že právě při vyjednávání ohledně klavíru se Marie zakoukala do svého bratrance Jana Kincla. Každopádně ze sokolských záznamů Marie Foppová po sjednání koupě klavíru postupně mizí, aby se po čase objevila už jen zmínka o pozdravu z výletu od sestry Kinclové. Marie si totiž svého bratrance Jana Kincla vzala a odstěhovala se.

Kpt. Jan Kincl se svým mužstvem v Cognacu

Marie Foppová stojící mezi kpt. Janem Smisitelem a Adolfem Kolářem, ruskými legionáři

Podářilo se dohledat, že svatba proběhla 15. 4. 1924 v Brně: nevěsta Marie Fopfová se provdala za aktivního kapitána pěšího pluku č. 13 v Šumperku Jana Kincla. Jan Kincl byl za války ruským a francouzským legionářem a u armády už zůstal. To mohlo Marii imponovat, jestli si vzpomenete, na fotografii valné hromady sokolů 1921 stojí naše náčelnice právě mezi dvěma uniformovanými legionáři, kap. Smisitelem a Adolfem Kolářem. Oba bratři v sokole působili odvážným a rozhodným dojmem, zasadili se o stavbu sokolovny, Adolf byl stejně zanícený náčelník, jako Marie náčelnice... Snad čekala podobné souznění a oporu i v další „uniformě“. Manželství s Janem ale nakonec nevydrželo, bylo úředně rozvedeno r. 1952 v Jihlavě. Dost možná však manželé nežili spolu už delší čas. Marie prý zanevřela i na svého vlastního syna, nestýkala se s ním. Usadila se v Králově Poli, povoláním byla učitelkou hry na klavír. Do České to tedy měla blízko, ale její návštěvy často končily neslavně.

Vraťme se teď zpět do domu č. 11 v České, k starší z obou dcer ovdovělé Františky Foppové, Františce. Ta se r. 1919 provdala za Václava Filkuka, který ale ještě téhož roku zemřel v posádkové nemocnici v Košicích na sepsi. Fanuška, jak hodné „tetičce“ říkali, zůstala pak už sama. V době sčítání lidu 1921 pracovala jako pojišťovací úřednice Hasičské pojišťovny v Brně. Nepříjemné chvíle pro ni začaly po smrti maminky Františky, kterou dochovala. Svého dědictví se dožadovala sestra Mařenka a to byla těžká domluva. Strašně se prý o zděděný dům hádaly, Fanuška chodila celá uplakaná – nevěděla, co by si počala, kam by šla. Nakonec se podařilo parcelu i se stavením rozdělit, takže dnes tu stojí domy dva (vedle č. 11 ještě č. 42). Mařenka (nyní Kinclová) tak mohla svůj díl prodat, do České už se nevrátila. Zanechala tu na sebe ale trpké vzpomínky.

Co dodat? Snad to bylo z důvodu nějakého zklamání, nenaplněných očekávání, každopádně

Původní dům č. 11 s naznačeným rozdělením

Jiný pohled na původní dům č. 11 Františky Foppové. Za poskytnutí fotografií děkujeme p. Mrázkové

musíme při vzpomínání na naše sokoly – zakladatele přiznat, že ani jejich smysl pro disciplínu ani nadšení pro ideály nezaručily vždy šťastně prožitý život.

Na závěr ještě pro ty, které zajímá, odkud lelekovický rod Kinclů pocházel – podobně jako osadníci z Cinsendorfu přišli z východních Čech, konkrétně z Václavěk a Jiříkova (blízko Litomyšle). Do Lelekovic se dostali někdy před rokem 1837.

Oprava – rodokmen Adolfa Koláře

S omluvou musím doplnit ještě opravu, týkající se rodokmenu Adolfa Koláře, zmíněného náčelníka Sokola v České (zpravodaj 3/2023, na webu již opravené). Jenka Kolářová nebyla dcerou Adolfova staršího bratra Josefa, ale strýce Františka, kameníka, který se do Bystrce přišel r. 1892, bratra Adolfovy matky Cecílie (při narození byla Cecílie zapsaná jako Celestýna, ale toto jméno nepoužívala). Cecílie byla tedy Jenčina teta, ne babička. Špatně jsem to měla uložené v hlavě a když jsem údaje zkontrolovala, bylo už pozdě, občasník byl vytisknutý. Snad tedy na omluvu doplníme, že nejstaršího zástupce z přímé linie rodu Adolfa Koláře se podařilo dohledat v Lažanech, kde se podle zápisu r. 1744 narodil Václavu Kolářovi syn Matěj. Václavův pravnuček Josef Kolář se r. 1821 přišel do Závisti, odkud pak jeho syn František odešel do Cinsendorfu. Nejstarší z dětí, dcera Cecílie (maminka Adolfa), se Františku Kolářovi narodila r. 1866 ještě v Závisti, syn František (otec Jenky) r. 1869 už v Cinsendorfu.

Loučení se školkou

Předškoláci odstartovali při zahradní slavnosti
na daleký let z mateřské školy.
Šťastnou cestu!

Ve veliké škole už se těší na jejich přistání. Hodně zdaru!

Zpravodaj obce Česká. Ev. č. MK ČR E 21297. Neprodejně! Vydává OÚ Česká nákladem 420 výtisků. Přípomínky a podněty: e-mail hruškadada@seznam.cz nebo tel. 605 121 428 (D. Hrušková) nebo doručte na OÚ Česká. Redakční úpravy vyhrazeny. Za dodané hotové plakáty odpovídají autoři.

Uzávěrka dalšího čísla: 31. srpna 2024